

ЧВАЛЮК А. М.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ВЕСЕЛОВ М. Ю.,

доктор юридичних наук, професор кафедри державно-правових дисциплін, Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ

ПЕРЕШКОДИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕЛІКУ ТЕРОРИСТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ І ГРУП

Обов'язок формувати український перелік терористичних організацій та груп СБУ отримала у грудні 2019 року на підставі Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». У Плані дій щодо удосконалення національної системи фінансового моніторингу за результатами 5-го раунду оцінки України Комітетом MONEYVAL на 2020–2021 роки також було закріплено, що СБУ та МЗС України мають постійно забезпечувати подання пропозицій до Комітетів РБ ООН 1267/1989 та 1988 про включення/виключення до/з відповідних переліків фізичних та юридичних осіб, які відповідають критеріям для включення/виключення, визначеним резолюціями РБ ООН. Причому, Планом передбачалося подання пропозицій тільки до двох комітетів, до предмета відання яких відноситься введення та здійснення санкцій стосовно осіб, груп, підприємств та організацій, пов'язаних із «Талібаном», «ІДІЛ» та «Аль-Каїдою». В той час як Закон України «Про Службу безпеки України» встановлює обов'язок взаємодії з усіма комітетами РБ ООН.

Влада держави, на території якої діє терористична організація, має право звернутися до РБ ООН із проханням включити таку організацію до Зведеного санкційного переліку РБ ООН. Але для прийняття позитивного рішення необхідна одноголосна згода всіх п'ятнадцяти членів РБ ООН, включаючи РФ [1, с. 5].

Таким чином, СБУ та/або МЗС України мають подавати до комітету РБ ООН пропозиції щодо внесення особи (організації) до переліку терористів;

РБ ООН розглядає цю пропозицію й приймає або відхиляє її, видаючи відповідне рішення; у випадку прийняття позитивного рішення дані про особу (організацію) вносяться до списку терористів, який оприлюднюється на сайті РБ ООН. Але якщо особа (організація) буде резидентом РФ, досягти одногосної згоди всіх п'ятнадцяти членів Ради Безпеки, й, відповідно, прийняти рішення, буде неможливо через те, що Росія систематично блокує рішення ООН, які йдуть у розріз з її інтересами. Наразі це є певною проблемою, яка вирішиться після того як буде знайдено спосіб виключити РФ з Ради Безпеки ООН. Який зараз активно шукають.

Відповідно до Закону України «Про Службу безпеки України» СБУ виявляє фізичних осіб, юридичних осіб та організації, які відповідають критеріям, визначеним резолюціями Ради Безпеки ООН, для включення/виключення до/з відповідних санкційних переліків, у тому числі переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, та оперативно перевіряє інформацію про відповідність фізичних осіб, юридичних осіб та організацій таким критеріям у межах запиту іноземної держави. При цьому СБУ використовує затверджені КМУ доказові стандарти обґрунтованої підозри для включення/виключення до/з відповідних санкційних переліків. І ось тут криється друга проблема. Адже постанова КМУ «Про затвердження доказових стандартів обґрунтованої підозри для включення/виключення до/з санкційних переліків Ради Безпеки ООН, санкційних переліків іноземних держав та переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції» досі не прийнята. Отже особи та організації, виявлені СБУ під час здійснення заходів, пов'язаних з попередженням, виявленням і припиненням терористичної діяльності, незважаючи на свою формальну відповідність критеріям, визначеним резолюціями РБ ООН не можуть бути включені до українського «переліку терористів» саме через відсутність затверджених КМУ доказових стандартів обґрунтованої підозри для такого включення. На щастя у законі «Про Службу безпеки України» існує резервна процедура. «СБУ у судовому порядку ініціює питання про включення таких осіб до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, та/або подає пропозиції до комітетів РБ ООН та/або до іноземних держав щодо включення таких осіб до відповідних санкційних переліків» [2]. Отже особа (організація), може спочатку потрапити в український «перелік терористів», а вже потім, через подання пропозицій до комітету РБ ООН, зайняти своє місце у міжнародному «переліку

терористів», або навпаки – бути спочатку включеною до міжнародного переліку РБ ООН й лише тоді потрапити у перелік який формує Держфінмоніторинг. Однак у об’ємному сформованому Держфінмоніторингом переліку [3] міститься лише одна терористична організація – Хатіба аль-Таухід валь-Джихад, яка здійснює свою терористичну діяльність окрім інших країн також і в Україні. Осіб (організацій) резидентів РФ Перелік нажаль не містить.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Резнікова О. О., Місюра А. О. Удосконалення нормативно-правового регулювання боротьби з тероризмом в Україні: аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. 21 с.
2. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. № 2229-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382.
3. Перелік осіб, пов’язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції: Наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 7 жовтня 2010 р. № 183 (із змінами та доповненнями). URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/Terror/BlackListFull.pdf> (дата звернення: 30.08.2023).

ЧЕЧІЛЬ Ю. О.,

доктор філософії у галузі права,
директор Українського науково-дослідного
інституту спеціальної техніки та судових
експертиз СБ України

БІЛА В. Р.,

доктор юридичних наук, доцент,
начальник наукової лабораторії (наукової
установи) Українського науково-дослідного
інституту спеціальної техніки та судових
експертиз СБ України

МІСЦЕ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Одним із напрямів реалізації Концепції боротьби з тероризмом в Україні (далі – Концепція) визначено удосконалення існуючих, розроблення та впровадження нових методів боротьби з тероризмом [1]. Зважаючи

Тупицький Б. В.	
<i>Актуальні питання притягнення іноземців та осіб без громадянства до кримінальної відповідальності за державну зраду в умовах воєнного стану</i>	136
Фабіш А. Д., Кузін І. В., Черненко Л. М., Гринзовський А. М.	
<i>Реагування системи громадського здоров'я в протидії біологічному тероризму</i>	139
Фальченко С. Л., Шептуховський С. Є.	
<i>Спеціальний суб'єкт в угоді про визнання винуватості</i>	142
Фігура В. О.	
<i>Державна прикордонна служба України – суб'єкт застосування системи API/PNR</i>	144
Форноляк В. М.	
<i>Особливості підготовки переговорників до ведення переговорів в антитерористичних операціях</i>	147
Хабло О. Ю.	
<i>Затримання особи, яка підозрюється у вчиненні терористичного акту</i>	150
Хоменко Д. В.	
<i>Застосування службою безпеки України проактивних технологій у забезпеченні антитерористичної безпеки держави: до постановки питання</i>	152
Чвалюк А. М., Веселов М. Ю.	
<i>Перешкоди формування українського переліку терористичних організацій і груп</i>	157
Чечіль Ю. О., Біла В. Р.	
<i>Місце спеціальних знань у забезпеченні антитерористичної безпеки держави</i>	159
Шуміло О. М., Гайдар М. В.	
<i>Правові засади розслідування екоциду спеціалізованою екологічною прокуратурою</i>	162
РЕКОМЕНДАЦІЇ КРУГЛОГО СТОЛУ	165

**СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
АНТИТЕРОРИСТИЧНИЙ ЦЕНТР ПРИ СБ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ
АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ
В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

*Збірник матеріалів круглого столу
(м. Київ, 22 вересня 2023 року)*

Київ
2024

УДК 323.28

А43

Програмний комітет круглого столу:

Козюра Дмитро – начальник Штабу Антитерористичного центру при СБ України;

Черняк Андрій – ректор Національної академії СБ України, доктор юридичних наук, доцент

*Рекомендовано до друку науково-організаційним центром
Національної академії Служби безпеки України
(протокол № 1 від 15 січня 2024 р.)*

А43 **Актуальні** питання удосконалення антитерористичної безпеки в Україні в умовах воєнного стану : зб. матер. круглого столу (м. Київ, 22 вересня 2023 року). Київ : НА СБУ, 2024. 168 с.

У збірнику матеріалів круглого столу розміщені тези доповідей з обговорення актуальних проблем запобігання та протидії терористичним та диверсійним проявам на об'єктах енергетичної, транспортної та оборонної сфери (оптимізації способів і методів захисту та нейтралізації загроз на об'єктах можливих терористичних посягань); повноважень суб'єктів боротьби з тероризмом та їх реалізація в умовах режиму воєнного стану; порядку формування переліку терористичних організацій і груп; особливостей функціонування загальнодержавної системи боротьби з тероризмом в умовах режиму воєнного стану; загальнодержавної системи ведення переговорів правоохоронними органами під час звільнення заручників від терористів.

Для суб'єктів боротьби з тероризмом, наукового і науково-педагогічного складу, фахівців з антитерористичної безпеки.

УДК 323.28

© Національна академія

Служби безпеки України, 2024

© Антитерористичний центр

при Службі безпеки України, 2024